

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล กู่สันตรัตน์ อำเภอนาคน จังหวัดมหาสารคาม เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาคน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 349 คน จากนั้นผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และนำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบการบรรยายตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
F	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาใน f-distribution
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของค่าความเบี่ยงเบน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบน (Mean Squares)
Sig	แทน	ค่าสำคัญทางสถิติทดสอบ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาคนูน จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาคนูน จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาคนูน จังหวัดมหาสารคาม ที่มีขนาดหมู่บ้านแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาคนูน จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ศึกษานำเสนอในรูปแบบตาราง โดยใช้สถิติความถี่ และร้อยละ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	186	53.3
หญิง	163	46.7
รวม	349	100
2. อายุ		
18-30 ปี	53	15.2

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18-30 ปี	53	15.2
31-40 ปี	109	31.2
41-50 ปี	100	28.7
51 ปีขึ้นไป	87	24.9
รวม	349	100
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	15	4.3
ประถมศึกษา	183	52.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	44	12.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	94	26.9
อนุปริญญา	1	.3
ปริญญาตรี	11	3.2
สูงกว่าปริญญาตรี	1	.3
รวม	349	100
4. อาชีพ		
ไม่มีงานทำ/ว่างงาน	11	3.2
เกษตรกร	230	65.9
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	18	5.2
รับจ้างทั่วไป	69	19.8
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	10	2.9
พนักงานส่วนท้องถิ่น	4	1.1
อื่น ๆ	7	2.0
รวม	349	100
5. ภูมิภาค		
หมู่ที่ 1	65	18.6
หมู่ที่ 2	28	8.0
หมู่ที่ 3	33	9.5

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หมู่ที่ 4	41	11.7
หมู่ที่ 5	32	9.2
หมู่ที่ 6	58	16.6
หมู่ที่ 7	40	11.5
หมู่ที่ 8	41	11.7
หมู่ที่ 9	11	3.2
รวม	349	100

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 349 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 และเพศหญิง จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 และส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 รองลงมาอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 และอายุระหว่าง 18-30 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4 รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 รองลงมาไม่ได้เรียน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 รองลงมาระดับปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 และระดับอนุปริญญา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ .3 สูงกว่าปริญญา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ .3 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 65.9 รองลงมารับจ้างทั่วไป จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 รองลงมาค้าขาย และประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 รองลงมาไม่มีงานทำ/ว่างงาน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 รองลงมา รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 รองลงมาอาชีพอื่น ๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 และพนักงานส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนภูมิลำเนา หมู่ที่ 1 จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 รองลงมาหมู่ที่ 6 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 รองลงมาหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 8 จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 รองลงมาหมู่ที่ 7 จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 รองลงมาหมู่ที่ 3 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 รองลงมาหมู่ที่ 5 จำนวน 32 คน คิดเป็น

ร้อยละ 9.2 รองลงมาหมู่ที่ 2 จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 และหมู่ที่ 9 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษานำเสนอในรูปแบบตาราง โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4-9

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (รายด้าน)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง	3.16	0.69	ปานกลาง
2. การรณรงค์หาเสียง	2.61	0.87	ปานกลาง
3. การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ	3.12	0.76	ปานกลาง
4. การติดตามข่าวสารทางการเมือง	3.50	0.66	ปานกลาง
5. การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง	3.58	0.85	มาก
รวม	3.20	0.59	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.59) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 0.69) ด้านการรณรงค์หาเสียง ($\bar{X} = 2.61$, S.D. = 0.87) ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.76) และด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.66) สำหรับด้านที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากมี 1 ด้าน คือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.85)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาขูน จังหวัดมหาสารคาม ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง จำแนกเป็นรายชื่อ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. เข้าร่วมจัดตั้งกลุ่มทำงานในท้องถิ่นเพื่อช่วยแก้ปัญหา ในชุมชนของท่าน	3.81	1.09	มาก
2. เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มสร้างสรรค์นิเวศน์	3.43	1.01	ปานกลาง
3. เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มพัฒนาท้องถิ่น	3.72	1.13	มาก
4. เข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองท้องถิ่น	2.56	1.30	ปานกลาง
5. เข้าร่วมกลุ่มเรียกร้องสิทธิสตรีหรือกลุ่มพ่อค้า	2.49	1.24	น้อย
6. เข้าร่วมกลุ่มที่เกิดขึ้นก่อนข้างกะทันหันตามอารมณ์ เช่น การจลาจล การเดินขบวน เป็นต้น	2.15	1.18	น้อย
7. เข้าร่วมกลุ่มตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล	3.34	1.24	ปานกลาง
8. เข้าร่วมประชาคมหมู่บ้าน	3.80	1.08	มาก
รวม	3.16	0.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาขูน จังหวัดมหาสารคาม ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16, S.D. = 0.69$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมจัดตั้งกลุ่มทำงานในท้องถิ่นเพื่อช่วยแก้ปัญหาในชุมชนของท่าน ($\bar{X} = 3.81, S.D. = 1.09$) การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.72, S.D. = 1.13$) และการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชาคมหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.80, S.D. = 1.08$) มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มสร้างสรรค์นิเวศน์ ($\bar{X} = 3.43, S.D. = 1.01$) การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.56, S.D. = 1.30$) การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกลุ่มตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.34, S.D. =$

1.24) และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกลุ่มเรียกร้องสิทธิสตรีหรือกลุ่มพ่อค้า ($\bar{X} = 2.49, S.D. = 1.24$) และการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกลุ่มที่เกิดขึ้นก่อนข้างกะทันหันตามอารมณ์ เช่น การจลาจล การเดินขบวน เป็นต้น ($\bar{X} = 2.15, S.D. = 1.18$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาตุ้ม จังหวัดมหาสารคาม ด้านการรณรงค์หาเสียง จำแนกเป็นรายชื่อ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการรณรงค์หาเสียง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ชักชวนให้ประชาชนในท้องถิ่นสนับสนุนผู้สมัครฝ่าย ตน	2.44	1.27	น้อย
2. จูงใจให้ประชาชนมาฟังการหาเสียงในรูปแบบต่าง ๆ	3.38	1.28	ปานกลาง
3. สวมเสื้อที่มีชื่อ รูป หรือหมายเลขผู้สมัครที่สนับสนุน	2.21	1.25	น้อย
4. ร่วมหาเสียงและโฆษณาผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ	2.29	1.25	น้อย
5. ร่วมรณรงค์ให้ประชาชนในหมู่บ้านไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	3.79	1.14	มาก
6. ติดสติ๊กเกอร์ที่มีชื่อ รูป หรือหมายเลขผู้สมัคร ที่ยานพาหนะของท่านที่ท่านสนับสนุน	2.12	1.22	น้อย
7. ช่วยผู้สมัครรณรงค์หาเสียงโดยการประชาสัมพันธ์ นโยบาย	2.49	1.35	น้อย
8. ช่วยผู้สมัครรณรงค์หาเสียงโดยการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์	2.17	1.25	น้อย
รวม	2.61	0.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาตุ้ม จังหวัดมหาสารคาม ด้านการรณรงค์หาเสียง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ การมีส่วนร่วมในการร่วมรณรงค์ให้ประชาชนในหมู่บ้านไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.79, S.D. = 1.14$) มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ การมีส่วนร่วมใน

การขอให้ประชาชนมาฟังการหาเสียงในรูปแบบต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.38, S.D. = 1.28$) มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย 6 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการชักชวนให้ประชาชนในท้องถิ่นสนับสนุนผู้สมัครฝ่ายคน ($\bar{X} = 2.44, S.D. = 1.27$) การมีส่วนร่วมในการสวมเสื้อที่มีชื่อ รูป หรือหมายเลขผู้สมัครที่สนับสนุน ($\bar{X} = 2.21, S.D. = 1.25$) การมีส่วนร่วมในการร่วมหาเสียงและโฆษณาผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.29, S.D. = 1.25$) การมีส่วนร่วมในการติดสติ๊กเกอร์ที่มีชื่อ รูป หรือหมายเลขผู้สมัคร ที่ยานพาหนะของท่านที่ท่านสนับสนุน ($\bar{X} = 2.12, S.D. = 1.22$) การมีส่วนร่วมในการช่วยผู้สมัครรณรงค์หาเสียงโดยการประชาสัมพันธ์นโยบาย ($\bar{X} = 2.49, S.D. = 1.35$) และการมีส่วนร่วมในการช่วยผู้สมัครรณรงค์หาเสียง โดยการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.17, S.D. = 1.25$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ จำแนกเป็นรายข้อ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. เข้าร่วมกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองเป็นประจำ	2.55	1.27	ปานกลาง
2. เรียกร้องให้จัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อตอบสนองพื้นที่ของตนเอง	3.34	1.31	ปานกลาง
3. ร่วมเสนอความคิดเห็น/เสนอแนะ ในเวทีประชาคมที่จัดโดยองค์การบริหารส่วนตำบล	3.51	1.20	มาก
4. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อคัดค้านหรือการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	2.51	1.22	ปานกลาง
5. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการเลือกตั้งในหมู่บ้านกับบุคคลอื่น	3.35	1.00	ปานกลาง
6. โน้มน้าวผู้นำการเมืองที่ท่านสนับสนุนให้แก้ไขปัญหาบ้านเมืองตามแนวความคิดของท่าน	3.32	1.24	ปานกลาง
7. เสนอแนะปัญหาการเลือกตั้งกับหน่วยราชการหรือนักการเมืองในพื้นที่	2.98	0.90	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
8. พบปะพูดคุยสอบถามหรือให้ข้อเสนอแนะในการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชน และชุมชนกับเจ้าหน้าที่ข้าราชการ และนักการเมือง ระดับต่าง ๆ	3.42	1.22	ปานกลาง
รวม	3.12	0.76	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูสันรัตน อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ การมีส่วนร่วมในการร่วมเสนอความคิดเห็น/เสนอแนะ ในเวทีประชาคมที่จัดโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.51, S.D. = 1.20$) การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองเป็นประจำ ($\bar{X} = 2.55, S.D. = 1.27$) การมีส่วนร่วมในการเรียกร้องให้จัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อตอบสนองพื้นที่ของ ($\bar{X} = 3.34, S.D. = 1.31$) การมีส่วนร่วมในการ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อคัดค้านหรือการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 2.51, S.D. = 1.22$) การมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการเลือกตั้งในหมู่บ้านกับบุคคลอื่น ($\bar{X} = 3.35, S.D. = 1.00$) การมีส่วนร่วมในการ โน้มน้าวผู้นำการเมืองที่ท่านสนับสนุนให้แก้ไขปัญหาบ้านเมืองตามแนวความคิดของท่าน ($\bar{X} = 3.32, S.D. = 1.24$) การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะปัญหาการเลือกตั้งกับหน่วยราชการหรือนักการเมืองในพื้นที่ ($\bar{X} = 2.98, S.D. = 0.90$) การมีส่วนร่วมในการพบปะพูดคุยสอบถามหรือให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชน และชุมชนกับเจ้าหน้าที่ข้าราชการ และนักการเมืองระดับต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.42, S.D. = 1.22$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต้นศรี อำเภอนาขุ่น จังหวัดมหาสารคาม ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง จำแนกเป็นรายชื่อ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการติดตามข่าวสารทางการเมือง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์ด้านการเมืองเป็นประจำ	3.77	1.09	มาก
2. ได้รับความรู้/ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งอยู่เสมอ	3.83	0.85	มาก
3. ทราบถึงกิจกรรมทางการเมืองของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในหมู่บ้าน	3.67	0.91	มาก
4. พுகุยหรือถกเถียงกับคนรู้จักในเรื่องที่เกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง	3.36	1.08	ปานกลาง
5. ชมหรือฟังการถ่ายทอดสดรายการเกี่ยวกับการเมืองเป็นประจำ	3.90	1.00	มาก
6. ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ภายในหมู่บ้านของท่าน	3.83	1.00	มาก
7. อ่านหนังสือพิมพ์ ข่าวสาร บทวิเคราะห์ทางการเมืองรายวันเป็นประจำ	2.72	1.20	ปานกลาง
8. ฟังข่าวเสียงตามสายทางการเมืองของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในหมู่บ้านเป็นประจำ	2.94	1.22	ปานกลาง
รวม	3.50	0.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต้นศรี อำเภอนาขุ่น จังหวัดมหาสารคาม ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์ด้านการเมืองเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 1.09) การมีส่วนร่วมในการได้รับความรู้/ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. =

0.85) การมีส่วนร่วมในการทราบถึงกิจกรรมทางการเมืองของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.67, S.D. = 0.91$) การมีส่วนร่วมในการชมหรือฟังการถ่ายทอดสดรายการเกี่ยวกับการเมืองเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.90, S.D. = 1.00$) การมีส่วนร่วมในการติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลภายในหมู่บ้านของท่าน ($\bar{X} = 3.83, S.D. = 1.00$) มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการพูดคุยหรือถกเถียงกับคนรู้จักในเรื่องที่เกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง ($\bar{X} = 3.36, S.D. = 1.08$) การมีส่วนร่วมในการอ่านหนังสือพิมพ์ ข่าวสารบทวิเคราะห์ทางการเมืองรายวันเป็นประจำ ($\bar{X} = 2.72, S.D. = 1.20$) การมีส่วนร่วมในการฟังข่าวเสียงตามสายทางการเมืองของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในหมู่บ้านเป็นประจำ ($\bar{X} = 2.94, S.D. = 1.22$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาขูน จังหวัดมหาสารคาม ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง จำแนกเป็นรายข้อ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ติดตามตรวจสอบการทำงานของนักการเมือง	3.31	1.25	ปานกลาง
2. สนับสนุนผู้สมัครและนักการเมืองที่ดี	3.82	1.11	มาก
3. ต่อต้านการเมืองที่ไม่ดี	3.83	1.16	มาก
4. เสนอปัญหาให้หน่วยงานแก้ไข	3.45	0.95	ปานกลาง
5. ให้ความร่วมมือกับทางราชการ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี	3.92	1.02	มาก
6. เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้อง	3.61	0.94	มาก
7. คัดค้านนโยบายที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ส่วนรวม	3.68	1.22	มาก
8. ชุมนุมคัดค้านโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น	3.05	1.09	ปานกลาง
รวม	3.58	0.85	มาก

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาขูน จังหวัดมหาสารคาม ด้านการเข้าร่วม

กิจกรรมทางการเมือง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนผู้สมัครและนักการเมืองที่ดี ($\bar{X} = 3.82, S.D. = 1.11$) การมีส่วนร่วมในการต่อต้านการเมืองที่ไม่ดี ($\bar{X} = 3.83, S.D. = 1.16$) การมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับทางราชการ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี ($\bar{X} = 3.92, S.D. = 1.02$) การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 3.61, S.D. = 0.94$) การมีส่วนร่วมในการคัดค้านนโยบายที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ส่วนรวม ($\bar{X} = 3.68, S.D. = 1.22$) มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการทำงานของนักการเมือง ($\bar{X} = 3.31, S.D. = 1.25$) การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาให้หน่วยงานแก้ไข ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.95$) การมีส่วนร่วมในการชุมนุมคัดค้านโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ($\bar{X} = 3.05, S.D. = 1.09$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคู่กันตรัง อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม ที่มีขนาดหมู่บ้านแตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคู่กันตรัง อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม ที่มีขนาดหมู่บ้านต่างกัน ผู้ศึกษานำเสนอในรูปตาราง โดยใช้สถิติ t -test ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีขนาดหมู่บ้านต่างกันต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคู่กันตรัง อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน

ขนาดหมู่บ้าน	N	\bar{X}	S.D.	df	t	Sig
เล็ก	284	3.15	.64	283	7.160	.000*
กลาง	65	3.42	.00			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีขนาดหมู่บ้านแตกต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคู่กันตรัง อำเภอนาahun จังหวัดมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคู่กันตรัง อำเภอนาahun จังหวัดมหาสารคาม
ผู้ศึกษานำเสนอในรูปแบบตาราง โดยใช้สถิติความถี่ ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การ
บริหารส่วนตำบลคู่กันตรัง อำเภอนาahun จังหวัดมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ภาครัฐควรจัดทำโครงการทางการเมือง เพื่อที่จะให้ประชาชนเข้าร่วมแสดง ความคิดเห็นและเสนอปัญหาภายในชุมชนของตน	26
2. ประชาสัมพันธ์ถึงระบอบประชาธิปไตย ที่ทุกคนมีสิทธิ์ออกเสียง และ เรียกร้องให้ภาครัฐเข้ามาแก้ปัญหาให้	25
3. ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน ในการที่จะยอมรับความคิดเห็นของ บุคคลอื่น ที่มีความคิดต่างจากตน ในการอยู่ร่วมกันในชุมชน	23
4. ควรจัดให้มีแหล่งข่าวสารข้อมูลทางการเมืองอย่างทั่วถึงในทุกชุมชนหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารทุกคนชั้นอาชีพ	23
5. การจัดประชุมทุกครั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องเชิญชวนให้ ประชาชนเข้าไปร่วมรับฟัง และได้แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมทุกครั้ง	21
6. ชักชวนประชาชนเข้าร่วมเดินขบวน ร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับ กิจกรรมทางการเมือง หรือการรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	20
7. จูงใจให้ประชาชนมาฟังการปราศรัยหาเสียงในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้สมัคร ในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ	20
8. การเสนอสื่อทางการเมืองควรเสนอให้นำติดตาม ไม่เสนอข่าวเข้าข้างฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่ง ให้เป็นที่น่าเชื่อถือสำหรับประชาชน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนไม่ อยากติดตามข่าวสารทางการเมือง	18
9. ให้มีการจัดสัมมนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนชั้น อาชีพได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง	18
10. นักการเมืองที่ให้ความสำคัญไว้กับประชาชน จะต้องพูดจริงทำจริงให้ประจักษ์	16

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
แก่สายตาของประชาชน ไม่ใช่พูดอย่างทำอย่าง ดังที่เป็นในปัจจุบัน	
11. ในการบริหารของฝ่ายบริหาร จะต้องมีการประชาคมอยู่ตลอด เพื่อให้ประชาชนได้เสนอปัญหาในชุมชนของตน ซึ่งเป็นข้อมูลที่จะนำไปใช้จัดทำแผนการบริหารต่อไป	15
12. ควรมีการประชุมประชาคมให้ประชาชนได้รับรู้ประโยชน์ที่จะพึงได้ของประชาชนเกี่ยวกับการเมือง หรือนโยบายพรรคการเมือง	15
13. ให้มีเสียงตามสายทุก ๆ หมู่บ้าน ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเมือง เพื่อกระตุ้นประชาชนอย่างต่อเนื่อง	13
14. ควรจัดให้มีการเดินรถรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเมืองที่มีผลกระทบต่อการค้ารงชีวิตประจำวันของประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ถ้าประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากนัก	13
15. นักการเมืองจะต้องมีนโยบายดี ๆ และสามารถทำได้จริง ถ้าได้เข้าไปบริหารบ้านเมือง จะต้องแก้ปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง	13
16. ควรมีการจัดอบรม ประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเมืองอย่างต่อเนื่อง	11
17. ให้มีการเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองทุก ๆ ครั้งที่มีการจัดกิจกรรมขึ้น	11
18. ให้มีตัวแทนในหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน เพื่อเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเมือง และเป็นผู้ชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมทางการเมือง	10
19. ควรแก้ปัญหาการคอร์รัปชั่นของนักการเมือง เพื่อให้ภาษีของประชาชนได้ไปใช้แก้ปัญหาของประชาชนได้มากที่สุด ไม่ใช่ไปอยู่ในกระเป๋าของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง	9
20. นักการเมืองควรเล่นการเมืองอย่างสร้างสรรค์ และโปร่งใส ไม่นำมาซึ่งความรุนแรง ซึ่งเป็นเหตุให้ประชาชนเบื่อหน่าย	7
21. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเล็งเห็นความสำคัญของการเมืองที่มีผลต่อชีวิตประจำวันของประชาชน	7

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
22. ทำให้ประชาชนเห็นว่ากิจกรรมทางการเมืองทุกกิจกรรมเป็นของประชาชนเอง ภาครัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุนเท่านั้น	6
23. ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเมืองอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ไม่ใช่ช่วงที่มีการเลือกตั้ง	5
24. ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนรู้สึกว่าการเมืองเป็นของประชาชนเอง ประชาชนเป็นผู้กำหนดการเมือง	4
รวม	349

จากตารางที่ 11 ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาาคูน จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้ ภาครัฐควรจัดทำโครงการทางการเมือง เพื่อที่จะให้ประชาชนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น และเสนอปัญหาภายในชุมชนของตน จำนวนความถี่ 26 ประชาสัมพันธ์ถึงระบอบประชาธิปไตย ที่ทุกคนมีสิทธิออกเสียง และเรียกร้องให้ภาครัฐเข้ามาแก้ปัญหาให้ จำนวนความถี่ 25 ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน ในการที่จะยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น ที่มีความคิดต่างจากตน ในการอยู่ร่วมกันในชุมชน จำนวนความถี่ 23 ควรจัดให้มีแหล่งข่าวสารข้อมูลทางการเมืองอย่างทั่วถึงในทุกชุมชนหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารทุกชนชั้นอาชีพ จำนวนความถี่ 23 การจัดประชุมทุกครั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องเชิญชวนให้ประชาชนเข้าไปร่วมรับฟัง และได้แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมทุกครั้ง จำนวนความถี่ 21 ชักชวนประชาชนเข้าร่วมเดินขบวน ร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง หรือการรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง จำนวนความถี่ 20 จูงใจให้ประชาชนมาฟังการปราศรัยหาเสียงในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ จำนวนความถี่ 20 การเสนอสื่อทางการเมืองควรเสนอให้น่าติดตาม ไม่เสนอข่าวเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ให้เป็นที่น่าเชื่อถือสำหรับประชาชน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนไม่อยากติดตามข่าวสารทางการเมือง จำนวนความถี่ 18 ให้มีการจัดสัมมนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกชนชั้นอาชีพได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง จำนวนความถี่ 18 นักการเมืองที่ให้สัญญาไว้กับประชาชน จะต้องพูดจริงทำจริงให้ประจักษ์แก่สายตาของประชาชน ไม่ใช่พูดอย่างทำอย่าง ดังที่เป็นในปัจจุบัน จำนวนความถี่ 16 ในการบริหารของฝ่ายบริหาร จะต้องมีการประชาคม

อยู่ตลอด เพื่อให้ประชาชนได้เสนอปัญหาในชุมชนของตน ซึ่งเป็นข้อมูลที่จะนำไปใช้จัดทำแผนการบริหารต่อไป จำนวนความถี่ 15 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ประโยชน์ที่จะพึงได้ของประชาชนเกี่ยวกับการเมือง หรือนโยบายพรรคการเมือง จำนวนความถี่ 15 ให้มีเสียงตามสายทุก ๆ หมู่บ้าน ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเมือง เพื่อกระตุ้นประชาชนอย่างต่อเนื่อง จำนวนความถี่ 13 ควรจัดให้มีการเดินรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเมืองที่มีผลกระทบต่อการค้ารงชีวิตประจำวันของประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ถ้าประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากนัก จำนวนความถี่ 13 นักการเมืองจะต้องมีนโยบายดี ๆ และสามารถทำได้จริง ถ้าได้เข้าไปบริหารบ้านเมือง จะต้องแก้ปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง จำนวนความถี่ 13 ควรมีการจัดอบรม ประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเมืองอยู่อย่างต่อเนื่อง จำนวนความถี่ 11 ให้มีการเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองทุก ๆ ครั้งที่มีการจัดกิจกรรมขึ้น จำนวนความถี่ 11 ให้มีตัวแทนในหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน เพื่อเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเมือง และเป็นผู้ชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมทางการเมือง จำนวนความถี่ 10 ควรแก้ปัญหาการคอร์รัปชันของนักการเมือง เพื่อให้ภาษีของประชาชนได้ไปใช้แก้ปัญหาของประชาชนได้มากที่สุด ไม่ใช่ไปอยู่ในกระเป๋าของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จำนวนความถี่ 9 นักการเมืองควรเล่นการเมืองอย่างสร้างสรรค์ และโปร่งใส ไม่นำมาซึ่งความรุนแรง ซึ่งเป็นเหตุให้ประชาชนเบื่อหน่าย จำนวนความถี่ 7 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเล็งเห็นความสำคัญของการเมืองที่มีผลต่อชีวิตประจำวันของประชาชน จำนวนความถี่ 7 ทำให้ประชาชนเห็นว่ากิจกรรมทางการเมืองทุกกิจกรรมเป็นของประชาชนเอง ภาครัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุนเท่านั้น จำนวนความถี่ 6 ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเมืองอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ไม่ใช่ช่วงที่มีการเลือกตั้ง จำนวนความถี่ 5 ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนรู้สึว่าการเมืองเป็นของประชาชนเอง ประชาชนเป็นผู้กำหนดการเมือง จำนวนความถี่ 4